

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Компетентнісний підхід в інклюзивній освіті

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова   Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальностей: всіх

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин): 4 (120 год.): денна форма: 22 - лекції; 26 - семінарські; 72 - самостійна робота; заочна форма: год.: 6 - лекції; 6 - семінарські; 108 - самостійна робота)

Мова викладання: українська

Презентаційні матеріали:

https://drive.google.com/drive/folders/1YhutgWHt1IZLU-Qw18_nqz1wHXzswQUj

2. Інформація про викладача

ПІБ: Холостенко Юлія Володимирівна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент

Кафедра: кафедра загальної педагогіки і спеціальної освіти

Робочій e-mail: kholostenkoy@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: п'ятниця 16.00

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Предмет дисципліни - вивчення навчальної дисципліни полягає в особливості професійно-педагогічної підготовки та компетентнісного підходу майбутніх фахівців до роботи в інклюзивному середовищі.

Мета дисципліни - є засвоєння теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти в Україні, навчання дітей з особливими потребами в умовах загальноосвітніх навчальних закладах.

Результати навчання:

Знання: актуальні проблеми соціальної адаптації для дітей з обмеженими функціональними можливостями в умовах інклюзивного навчального закладу освіти; компетентнісний підхід у наданні соціально-педагогічних послуг; особливості психофізичних вад дитини та їх нозологій; основні проблеми родинного виховання дітей з особливими потребами;

Уміння: характеризувати сучасний стан підготовки дітей з особливими потребами в умовах інклюзивного навчання; використовувати інноваційні підходи в корекції навчання дітей з особливими потребами; здійснювати професійні функції в процесі інклюзивного навчання,

ураховуючи різні освітні потреби учнів з обмеженими можливостями здоров'я, забезпечуючи включення їх у загальноосвітнє середовище, створюючи умови для їх розвитку й саморозвитку, повноцінної соціалізації здійснювати індивідуальний та диференційований підхід до вихованців з вадами психофізичного розвитку; формувати готовність здорових дітей до позитивної спільної взаємодії з однолітками, що потребують корекції психофізичного розвитку; проводити роботу з батьками щодо надання їм правдивої інформації про осіб з порушенням психофізичного розвитку.

Комунікація: будувати партнерську взаємодію та демонструвати гуманну поведінку з різними суб'єктами освітнього процесу закладу освіти; толерантно ставитися до думок і позицій інших; комунікувати та співпрацювати з представниками різних культур на засадах взаємоповаги й рівноправності; залучати батьків, представників культурних національних товариств до спільної роботи з виховання та соціалізації дітей. Забезпечувати зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема, до здобувачів початкової освіти.

Автономність та відповідальність: усвідомлювати відповідальність за формування світогляду майбутнього громадянина України; критично оцінювати результати власної професійної діяльності, ініціювати і організувати систематичне навчання і самоосвіту; володіти лідерськими якостями, здатністю ініціювати спільну роботу і брати на себе відповідальність за результати роботи команди.

4. Зміст дисципліни

Тема № 1. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою: сутність, головні завдання і принципи.

Тема № 2. Зарубіжний досвід організації інклюзивного навчання дітей.

Тема № 3. Особливості впровадження інклюзивного навчання в закладах освіти.

Тема № 4. Технологія особистісно зорієнтованого навчання в закладі освіти.

Тема № 5. Організація педагогічного процесу в загальноосвітньому навчальному закладі.

Тема № 6. Корекційно-розвивальна робота як складова інклюзивного навчання.

Тема № 7. Особливості роботи асистента вчителя.

Тема № 8. Роль сім'ї в процесі інтегрування дитини з особливими освітніми потребами в соціокультурне середовище.

Тема № 9. Індивідуальне та стандартизоване оцінювання в інклюзивному процесі.

Тема № 10. Підготовка та вимоги до написання ІНП.

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних заняттях (під час дистанційної форми навчання – в режимі онлайн). Студенти мають бути оцінені не менше ніж з 70% практичних занять (у випадку, якщо студент не був оцінений на занятті, він має право виконати індивідуальне завдання). Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Академічна доброчесність

Студенти мають дотримуватися правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Використання технологій штучного інтелекту

Навчальна дисципліна не передбачає використання здобувачами генеративних моделей штучного інтелекту. Генерація тексту для виконання індивідуальних занять або підготовки до практичних занять буде кваліфікуватися як порушення академічної доброчесності.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на практичних заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота проводиться у письмовій тестовій формі та включає 30 тестових завдань різних рівнів складності.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи (дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1
2.	Складання плану реферату	1
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	3
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	2
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість	2

	власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	
б.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	1
Разом		10

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю, тобто модульної контрольної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «30». За кожне правильно вирішене тестове завдання студент отримує 1 бал. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 30 балів.

**Таблиця переведення балів
за виконання модульної контрольної роботи**

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	
27-30	5	відмінно
23-26	4	добре
16-22	3	задовільно
0-15	2	незадовільно

7. Основна література та інформаційні ресурси

1. Бондар В.І., Синьов В.М., Тищенко В.В. Освіта дітей з особливостями психофізичного розвитку в Європі, Росії та Україні: порівняльний аналіз //Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2012. – С. 15-22.
2. Білозерська І.О. Реалізація компетентнісної парадигми у роботі з батьками дітей з порушеннями психофізичного розвитку//Особлива дитина: навчання і виховання. – Дефектологія.- № 4.- К.-2011.
3. Галюка О. С., Собчук А. А. Соціальна мобільність учителя початкової школи в умовах інклюзивної освіти. Академічні студії. Серія «Педагогіка». 2022. Т. 1, № 4. С. 64–70. URL: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2021.4.1.9> (Особистий внесок здобувача: матеріал про роботу вчителя початкової школи в умовах інклюзивної освіти)

4. Миронова С.П. – Робота фахівців з сім'ями, які виховують дітей з особливими освітніми потребами //Актуальні питання корекційної освіти, Випуск №9 (2017).
5. Бандура Н.І. Корекційно-розвивальна програма дітей з інтелектуальною недостатністю. – Дитина з особливими потребами. - №2. – К. – 2016. [online] Доступно: <http://journal.osnova.com.ua/download/63-14-55519.pdf>
6. Бессонова Є.М., Юнусова А.А. Гра як засіб розвитку комунікативних навичок дітей з розладами аутичного спектра. - Дитина з особливими потребами. - №1.–К. – 2016.[online] Доступно: <http://journal.osnova.com.ua/download/63-13-54655.pdf>
7. Собчук-Ліва А. Роль та значення вчителя початкових класів у створенні освітньої траєкторії для дітей із особливими освітніми потребами. Педагогічна освіта: теорія і практика. Кам'янець-Подільський: КПНУ ім. І. Огієнка, 2018. Вип. 25, ч. 2. С. 196-201.
8. Панфілов Ю., Фурманець Б. Компетентнісний підхід в освіті: досвід, проблеми, перспективи. Теорія і практика управління соціальними системами. 2017. № 3. С. 55-67. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tipuss_2017_3_8.
9. Розвиток науково-методичної компетентності педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у системі післядипломної освіти: науково-методичний посібник / Єрмоленко А.Б., Набок М.В., Шевчук С.С., Масліч С.В., Кулішов В.С. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2021. 101 с.
10. Ягупов В.В., Свистун В.І. Компетентнісний підхід до підготовки фахівців у системі вищої освіти. Наукові записки Національного університету «Києво-Могилянська Академія». Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. Київ: КМ Академія, 2017. Т. 71. С. 3-8.
11. Яковенко Т., Фаттахова С. ІКТ-компетентність педагога як інструмент підвищення рівня його професійної компетентності. К.: Вища школа, 2018. 98 с.

Затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти
(протокол №9 від 09.02. 2024 р.)